

ÚSTAV PRO INFORMACE VE VZDĚLÁVÁNÍ
Národní pedagogická knihovna Komenského
Oddělení bibliografie a dokumentace

KOMENIOLOGICKÁ LITERATURA ZA ROK 2007
S DODATKY ZE STARŠÍ ZÍSKANÉ LITERATURY

Heslo:	komeniologie
Datum zpracování:	21. 8. 2008
Zpracovatel:	Eva Berndorffová
Počet záznamů:	91
Druhy dokumentů:	články, stati, recenze
Časové vymezení:	2007 s dodatky ze starší literatury
Jazykové vymezení:	čeština, slovenština, němčina
Uspořádání záznamů:	na 1. úrovni tematické podle skupin MDT na 2. úrovni abecední podle názvu

OBSAH

čísla záznamů:

Knihovny	1
Konference	2 - 5
Výstavy	6 - 11
Vědecké instituce	12 - 14
Výročí, jubilea	15 - 24
Muzea	25 - 28
Edice díla	29 - 33
Filozofie	34 - 38
Teologie	39 - 47
Pedagogika	48 - 59
Korespondence	60 – 61
Umění	62
Literatura a jazykověda	63 - 69
Život a dílo	70
Komeniologové, život a dílo	71 - 84
Komeniologický výzkum	85 – 90
Historie	91

ÚVOD

Předkládaná publikace je výběrovou bibliografií naší a částečně i zahraniční komeniologické literatury za rok 2007 s dodatky ze starší získané literatury. Excerptní základnu bibliografie tvoří sborníky s komeniologickou tematikou, odborné časopisy (komeniologické, historické, pedagogické, filozofické, teologické, literárněvědné a vlastivědné) a v menší míře i denní tisk. Záznamy článků a statí obsahují anotaci a údaje o resumé nebo literární a obrazové příloze. Při zpracování je sledován záměr postupného vytvoření co nejšíře pojaté komeniologické bibliografické databáze, která zahrne i retrospektivu. Šíře zpracovatelského záběru je mimo jiné ovlivněna dostupností této literatury.

Záznamy jsou řazeny do tematických skupin podle Mezinárodního desetinného třídění, uvnitř skupin jsou řazeny abecedně podle názvu. Publikaci doplňuje seznam analyticky zpracovaných sborníků z fondu NPKK a autorský jmenný rejstřík.

Tento soupis je výběrovým výstupem z bibliografické databáze komeniologické literatury, která je v Národní pedagogické knihovně Komenského vytvářena od roku 1993. V současné době je databáze komeniologické literatury společně s Pedagogickou bibliografickou databází zpřístupněna na webových stránkách NPKK <http://www.npkk.cz>

<http://www.npkk.cz/opac.php>

KNIHOVNY

001

930.25:929(Patočka, J.)

Dějiny Archivu Jana Patočky v Praze a co jim předcházelo / Ivan Chvatík - 32 pozn. - [čeština]

In: Filosofický časopis - ISSN 0015-1831 [CZ] - Roč. 55, č. 3 (2007), s. 365-387.

Historie seznámení J. Patočky s fenomenologií, jeho působení na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v letech 1945 - 1949 a 1968 - 1972. Okruh jeho žáků a přátel z druhého období. Tajné přednášky v "bytových seminářích". Patočkova politická angažovanost v 70. letech a úmrtí po policejních výsledcích po publikaci Charty 77. Snaha o záchranu jeho písemné pozůstalosti a vydávání jednotlivých prací v samizdatu. Překlady do němčiny a edice díla v Německu a v Rakousku. K. Schaller a vydávání Patočkovy komeniologické pozůstalosti, kterou

shromáždil a v samizdatu publikoval R. Palouš, v němčině. Založení Archivu Jana Patočky a postupné vydávání jeho sebraných spisů.

KONFERENCE

002

061.3(Jednota bratrská)

Konference na Evangelické teologické fakultě UK / Petr Zemek - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s. 71-72.

Informace o konferenci nazvané Unitas Fratrum 1457 - 2007 (Jednota bratrská jako kulturní a duchovní fenomén), která se k 550. výročí vzniku Jednoty bratrské konala ve dnech 20. - 21. 9. 2007 na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy. Stručné uvedení náplně konference a vyjádření radosti z početné účasti mladých zájemců o toto téma.

003

061.3(Komenský, J.A.)(430)

"Opera didactica omnia" J. A. Komenského v Berlíně / Jaroslav Pánek - [čeština]

In: Český časopis historický : Založen 1895 - ISSN 0862-6111 [CZ] - Roč. 105, č. 2 (2007), s. 534-535.

Zpráva o konferenci zabývající se největším pedagogickým dílem J. A. Komenského, kterou zorganizovala 8. 3. 2007 Leibnizova společnost v Berlíně. Leibnitz - Sozietät je dědičkou Berlínské učené společnosti, kterou spolu s Leibnizem založil r. 1700 D. E. Jablonský, vnuk J. A. Komenského. Stručný obsah čtyř hlavních přednášek, které konferenci uváděly. Obsažná diskuse jako východisko pro mezioborový dialog.

004

061.3(Komenský, J.A.):37(Komenský, J.A.)

Roman Mnych - Werner Korthaase (Red.), Jan Amos Komens'kyj isučasnist'. Nimec'ke tovarystvo Jana Amosa Komens'koho, Drohobyc'kyj Deržavnij pedagogičnyj Universytet imeni Ivana Franka Kafedra Inozemnych mov ta komparatyvistyky = Roman Mnych - Werner Korthaase (Hg.), Comenius und die Gegenwart. Deutsche Comenius - Gesellschaft, Staatliche Pädagogische Iwan Franko Universität Drohobycz, Lehrstuhl für Fremdsprachen und Komparatistik [Roman Mnych - Werner

Korthaase (Red.), Jan Amos Komenský a současnost. Německá komeniologická společnost, Státní pedagogická univerzita Ivana Franka, Drohobycz, katedra cizích jazyků a komparatistiky] / Svetlana M. Marčukova - [němčina]

In: Studia comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 188-190.

Recenze na: Komens'kyj i sučasnist' / Mnych, Roman - 1. vyd. - Drohobyč : Kolo, 2005 - ISBN 966-7996-56-5

Recenze sborníku z konference, která se pod názvem Jan Amos Komenský a současnost konala v listopadu r. 2004 na Ukrajinské státní pedagogické univerzitě I. Franka v Drohobyči na Ukrajině. Posouzení jednotlivých příspěvků a stavu komeniologického bádání v Rusku a v Sovětském svazu v 19. a 20. století. Aktualnost díla Komenského v současnosti.

005

061.3(Komenský, J.A.)

XXVI. mezinárodní komeniologické kolokvium Komenský a patristika /
Petr Zemek - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s. 72-73.

Zpráva o 26. mezinárodním komeniologickém kolokviu, které se pod názvem Komenský a patristika konalo ve dnech 17. a 18. 10. 2007 v Uherském Brodě. Užitečnost a potřebnost tohoto tématu pro komeniologický výzkum, nejvýznamnější přednesené referáty.

VÝSTAVY

006

061.4(Komenský, J.A.)

**Akademie věd spolu s Unií Comenius představují veřejnosti nejlepší
výtvarné práce čtvrtého ročníku /** Jana Přívratská - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006), s. 34-35.

Vernisáž výstavy nejlepších výtvarných prací, které vznikly v rámci čtvrtého ročníku soutěže "Komenský a my", se konala ve foyeru prezidia AV ČR 26. června 2006. Účastníci vernisáže a úvodní projev J. Přívratské.

007

061.4(Komenský, J.A.)

Jan Amos Komenský, aneb, S Petrem Niklem o Orbis pictus / Petr Nikl ;
[Autor interview] Lenka Malkovská - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006),
s.61-64.

Obsah a cíle interaktivní zvukově vizuální expozice Orbis pictus, která vznikla v rámci projektu Uměním ke svobodě. Pokus o otevření světa fantazie pro každého jedince, který může komunikovat s ostatními prostřednictvím různých nástrojů a objektů. Spolupracovníci P. Nikla a jejich přínos pro výstavu. Použití přírodních materiálů. Cesta expozice z Paříže do Čech, Kanady a Itálie. Plán na její stálé umístění v Pedagogickém muzeu J. A. Komenského.

008

061.4(Komenský, J.A.):284

**Jednota bratrská a J. A. Komenský : význam Jednoty pro českou
vzdělanost (1457 - 2007)** / Markéta Pánková - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s.
57-58.

Zpráva o výstavě, kterou k 550. výročí vzniku Jednoty bratrské uspořádalo ve dnech 26.7.-30.9.2007 ve svých prostorách Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze ve spolupráci s Muzeem J. A. Komenského v Přerově a Muzeem Mladoboleslavská v Mladé Boleslavi. Výstava byla pojata jako obraz historie Jednoty, zdůrazněn byl její vliv na rozvoj vzdělávání v Čechách i na Moravě. Obsahová náplň jejích tří částí: 1) historie Jednoty bratrské, 2) bratrské školství a osobnosti, které v něm působily, 3) část korespondence seniora Matouše Konečného z počátku 17. století, která byla nalezena v Mladé Boleslavi.

009

061.4(Komenský, J.A.):284

**Úvodní slovo k zahájení výstavy o Jednotě bratrské : v rámci oslav výročí
550 let Jednoty bratrské v Kunvaldu 16. - 17. června 2007** / Jan Kumpera -
[čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s. 9-
12.

Úvodní projev na oslavu 550. výročí vzniku Jednoty bratrské v Kunvaldu v severovýchodních Čechách. Řečník stručně nastínil důvody vzniku nové

církve a základní principy, ke kterým se hlásila. Zmínil se také o osobnostech, které v průběhu let ovlivnily její směřování, a to jak po stránce věroučné, tak hospodářské a politické (Lukáš Pražský, Jan Blahoslav, Jan Amos Komenský). Stranou neponechal ani její činnost v 18. století, kdy se pod ochranou hraběte Zinzendorfa usídlila v Herrnhutu (Ochranově) v Horní Lužici a věnovala se zvláště misionářskému působení na různých místech světa.

010

061.4(Komenský, J.A.):284

Význam Jednoty pro českou vzdělanost : na okraj 550. výročí Jednoty bratrské (1457 - 2007) / Markéta Pánková - 1 pozn., 1 fot. - [čeština]

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 269-272.

Stručný popis dějin Jednoty bratrské od jejího vzniku až po činnost J. A. Komenského s důrazem na její kulturní a vzdělávací působení je uveden při příležitosti vernisáže výstavy uspořádané ve dnech 26.7.-30.9.2007 v Pedagogickém muzeu J. A. Komenského v Praze.

011

061.4(437.2):929(Komenský, J.A.)

Z domu nazývaného Karmel / Václav Bůžek - [čeština]

In: Český časopis historický : Založen 1895 - ISSN 0862-6111 [CZ] - Roč. 105, č. 2 (2007), s. 542-543.

Stručná zpráva o výstavě písemností a dalších památek z oblasti hmotné kultury, kterou uspořádalo Muzeum Mladoboleslavska na hradě v Mladé Boleslavi v lednu r. 2007. Mezi nejzajímavější exponáty výstavy patřil soubor korespondence biskupa Jednoty bratrské Matouše Konečného, který žil v městě v letech 1608 - 1620(21) a před svým útekem ukryl přijaté dopisy (asi 500 kusů) a další dokumenty ve zdech kláštera, kterému se říkalo Karmel. Zde byly nyní nalezeny při opravách. Tyto písemnosti zcela jistě rozšíří poznání českých a moravských kulturních a náboženských dějin i běžného denního života v Čechách na počátku 17. století.

VĚDECKÉ INSTITUCE

012

929.001.5(Komenský, J.A.):316.734

Projekt "J. A. Komenský a česká kultura v zahraničí" / Vladimír Přívratský
- [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s. 75.

Informace o projektu "J. A. Komenský a česká kultura v zahraničí", který by měl napomoci šíření znalostí o české kultuře a vzdělávání a využívat přitom zvláště dílo J. A. Komenského. Tento projekt získal podporu od Ministerstva zahraničních věcí ČR. Peníze budou věnovány hlavně na vydávání bulletinu Unie Comenius a na vydání zvláštního sborníku jako supplementa tohoto bulletinu. Články v jiných jazycích než v češtině budou překládány, protože jde o poznávání v českém jazyce.

013

001:929.001.5(Komenský, J.A.)

Zpráva o činnosti Unie Comenius za rok 2005 s výhledem na rok 2006 /

Martin Steiner - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006), s. 9-14.

Zpráva o činnosti Unie Comenius za rok 2005 se zabývá oblastí vědecko - publikační, problematikou tisku Bulletinu Unie Comenius a prací na díle Encyclopaedia Comeniana. Pozornost věnuje i popularizaci komeniologie při spolupráci se školami a každoroční soutěži "Komenský a my". Připomíná spolupráci s komeniologym a komeniologickými společnostmi ze zahraničí i kolektivními členy Unie a vědeckými institucemi. V závěru hodnotí finanční situaci Unie (placení členských příspěvků) a uveřejňuje stručný návrh činnosti na rok 2006.

014

001:929.001.5(Komenský, J.A.)

Zpráva o činnosti Unie Comenius za rok 2006 s výhledem na rok 2007 /

Předsednictvo UC - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s. 24-29.

Zpráva o činnosti Unie Comenius za r. 2006 se zabývá splněnými i nesplněnými úkoly z minulého roku, oblastí vědecko-publikační (vzdělávací program Standard vzdělávání v oboru environmentalistika - výchova a vzdělávání pro trvale udržitelný rozvoj života), stavem vydávání Bulletinu Unie Comenius a Encyclopaedie Comeniany. Značná pozornost je věnována i oblasti

popularizační (spolupráce se školami při soutěži Komenský a my), spolupráci s komeniologií a komeniologickými společnostmi v zahraničí i v ČR. Hlavní pozornost je soustředěna na přípravu mezinárodní konference Odkaz Jana Amose Komenského kultuře a vzdělávání v r. 2007 a projektu Pampaedia.

VÝROČÍ, JUBILEA

015

929(Kumpera, J.)

Dvě jubilea komeniologů / Martin Steiner - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006), s. 53-55.

Životní jubileum prof. PhDr. J. Kumpery, CSc., které oslavil v prosinci r. 2006. Jeho studium a působení na Západočeské univerzitě v Plzni. Připomínka rozsáhlých komeniologických aktivit jubilanta, jeho vztahu k pobytu J. A. Komenského v Anglii a práce, kterou vytěžil z pramenů v britských archivech. Překlady z angličtiny. Velká monografie Komenského z r. 1992 Jan Amos Komenský, poutník na rozhraní věků.

016

929(Pánek, J.)

Dvě jubilea komeniologů / Martin Steiner - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006), s. 53-55.

Životní jubileum oslavil v lednu r. 2007 prof. PhDr. Jaroslav Pánek, DrSc. Jeho studia a působení v archivech, na Univerzitě Karlově a v Historickém ústavu Akademie věd ČR, který v současnosti řídí. Soustavný zájem o život a dílo J. A. Komenského, jehož výsledkem je mimo jiné monografie Comenius z r. 1991. Komeniologii věnuje pozornost i v třísvazkovém bibliografickém slovníku zahraničních bohemistů, kteří se zabývají historií (a komeniologií) Scholars of Bohemian, Czech and Czechoslovak History Studies.

017

929(Patočka, J.):37(Komenský, J.A.)

Filosof krizí: od fenomenologie přes emendaci k tajemství : k 100. výročí narození a 30. výročí smrti Jana Patočky / Radim Palouš - 23 pozn. - [čeština]

In: Filosofický časopis - ISSN 0015-1831 [CZ] - Roč. 55, č. 3 (2007), s. 413-421.

Patočkův žák popisuje východisko jeho filozofického myšlení, kterým byla husserlovská fenomenologie a prizmatem jejího hodnocení viděná současná krize evropských věd. V 50. a 60. letech 20. století se J. Patočka věnoval komeniologii, zvláště Komenského filozofii výchovy. Podle ní má člověk pomocí vzdělávání a výchovy vykročit ze světa "labyrintů" do světa Božího. Nemá však lidský svět opouštět, ale využít času, který je mu vyměřen, k činnosti pro druhé, ne jen pro sebe. Člověk má konat to, co je dobré a co je v souladu s Boží vůlí a spolehnout se na to, že vše potom dobře dopadne. J. A. Komenský tak vychází z rozumu jako síly duše, která je schopna pochopit perspektivy smyslu světa i člověka.

018

929(Amerling, K.S.)

Karel Slavoj Amerling (18. 9. 1807 - 2. 11. 1884) : významný český pedagog, lékař a buditel / Jana Bartošová - 23 pozn., 2 fot. - [čeština]

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 264-269.

Život a dílo MUDr. K. S. Amerlinga, od jehož narození uplynulo v r. 2007 dvě stě let. Jeho dětství, mládí a lékařská studia. Zájem o vzdělávání lidových vrstev, zvláště řemeslníků, ale také žen. Neuskutečněné snahy o vydávání všennaučného slovníku. Péče o vzdělávání učitelů, vznik Budče a její likvidace. První hlavní škola s českým vyučovacím jazykem v Panské ulici s kurzy pro vzdělávání učitelů z r. 1848, kterou Amerling řídil do r. 1869. Nové učebnice, vzniklé na základě znalosti pedagogických principů J. A. Komenského. Činnost Fysiokratické společnosti a Ústavu pro slabomyslné.

019

929(Korthaase, W.)

Medaile Vojtěcha Náprstka PhDr. Werneru Korthaasovi / Markéta Pánková - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006), s. 60.

Zpráva o předání medaile V. Náprstka W. Korthaasovi dne 27. 2. 2006 u příležitosti jeho 70. narozenin. Protože W. Korthaase je dlouhodobě nemocen, byla mu medaile V. Náprstka za mimořádné zásluhy o popularizaci díla J. A. Komenského v Německu a v dalších zemích předána v jeho bytě. Členy české delegace byli J. Pánek, J. Beneš, který přednesl laudatio, a M. Pánková. Předání se zúčastnili zástupci Deutsche Comenius-Gesellschaft, obou berlínských

univerzit a dalších vědeckých a státních institucí. W. Korhaasovi bylo předáno též vydání Labyrintu světa z r. 2005 s ilustracemi Rút Kohnové a 3 svazky publikace Scholars of Bohemian, Czech and Czechoslovak History Studies.

020

929(Kyralová, M.)

Návraty Marie Kyralové / Jiří Beneš - 1 pozn., 2 fot. - [čeština]

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 242.

V r. 2007 se M. Kyralová dožila sedmdesáti let. V blahopřejném příspěvku doplňuje J. Beneš stručně její bibliografii za uplynulé desetiletí a vyjadřuje radost, že se po svém působení v nakladatelství Zvon znovu, i když je už v úchodu, vrátila ke komeniologii.

021

061.75:284

Oslavy 550 let Jednoty bratrské 1457 - 2007 / Jiří Polma - [čeština]

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 274-277.

Výčet jednotlivých měst, kde byly r. 2007 v České republice uspořádány oslavy 550. výročí založení Jednoty bratrské a stručný popis nejdůležitějších akcí.

022

929(Steiner, M.)

Prezentace sborníku Comenii amator atque editor v Pedagogickém muzeu

J. A. Komenského v Praze / Markéta Pánková - 1 pozn., 5 fot. - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006), s. 36-39.

Zpráva o prezentaci sborníku Comenii amator atque editor, který jako mimořádné číslo bulletinu vydala Unie Comenius při příležitosti životního jubilea M. Steinera, která se konala v Pedagogickém muzeu J. A. Komenského 21. 11. 2006. Obsah sborníku, významní hosté oslavy a její průběh.

023

929(Čapková, D.):929(Bečková, M.)

Slova díků někoho, kdo stojí poněkud mimo / Klaus Schaller ; [Překladatel]
Martin Steiner - 6 pozn. - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006),
s. 46-51.

Blahopřejný projev K. Schallera při oslavě životního jubilea D. Čapkové a M. Bečkové dne 11. 11. 2005. Autor vyšel ze spisu J. A. Komenského *Traditio lampadis* (Předávání pochodně). Hovořil o jeho obsahu a dotkl se i jeho výkladů a různých výtek, které byly po jeho vydání adresovány Komenskému. Ten se v *Clamores Eliae* za tato nedorozumění omlouval. Podle mínění K. Schallera oběma jubilantkám pochodeň právem patří, protože záměry Komenského pochopily správně.

024

061.75:284

**Das Unitäts-Gedenkjahr 2007 ausserhalb Tschechiens : 550 Jahre Brüder-
Unität in Europa und halb so viele Jahre ihrer weltweiten Mission** [Výroční
rok 2007 mimo Českou republiku : 550 let Jednoty bratrské v Evropě a polovina
z těchto let její světové misie] / Karl-Eugen Langerfeld - [němčina]

In: *Studia Comeniana et historica* - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007),
s. 272-274.

Popis různých akcí, které se v rámci oslav 550. výročí vzniku Jednoty bratrské
konaly v letech 2005 - 2007 mimo Českou republiku.

MUZEA

025

069(Komenský, J.A.)(437.2):929.001.5(Komenský, J.A.)

Muzeum J. A. Komenského v Uherském Brodě v roce 2006 / Dana Večeřová
- [čeština]

In: *Unie Comenius : bulletin* - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006),
s. 40-42.

Ve zprávě o činnosti uherskobrodského muzea v roce 2006 se hovoří o přípravě
expoziční pro muzeum v Naardenu a o jeho znovuootevření, o zpřístupnění
nových webových stránek muzea v Uherském Brodě a jejich obsahu
a o disertační práci pracovníka muzea Petra Zemka, která je součástí grantového
projektu Uherský Brod v 16. a 17. století. Pozornost je věnována i přípravám 26.
uherskobrodského kolokvia na téma Komenský a patristika. Stručně jsou také
uvedeny přírůstky do sbírkového fondu muzea.

026

069(Komenský, J.A.)(437.2):929.001.5(Komenský, J.A.)

Muzeum Komenského v Přerově, P. O., v roce 2006 / František Hýbl -
[čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006),
s. 39-40.

Stručná zpráva o činnosti Muzea Komenského v Přerově v roce 2006. Zabývá se přírůstky do oddělení sbírek (sbírkotvorná oddělení jsou čtyři) a péčí o jednotlivé exponáty, uvádí počty návštěvníků na přednáškách a dalších kulturních akcích. Výstavy, které muzeum uspořádalo v České republice, v Itálii a na Ukrajině, výstavní plány na příští rok. Opravy přerovského zámku. 25. ročník kovářské soutěže Hefaiston.

027

069(Komenský, J.A.):061.4(Komenský, J.A.)(492)

Znovuotevření stálé výstavy Muzea J. A. Komenského v Naardenu /
Vladimír Hobrlant - 2 fot. - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006),
s. 42-45.

Informace o rozhodnutí městské rady v Naardenu ze srpna roku 2003 o ukončení poskytování podpory provozu Muzea J. A. Komenského. Česká reakce na tento fakt a snaha naší vlády umožnit další existenci instituce. Dlouhotrvající jednání s nizozemskými odpovědnými místy. Podpis smlouvy o podpoře provozu muzea a provedení nové stálé expozice mezi nizozemskou a českou stranou 1.12.2004. Otevření expozice 24. 5. 2006. Účastníci vernisáže a její program.

028

069(Komenský, J.A.)(437.2):929.001.5(Komenský, J.A.)

Zpráva o činnosti Muzea J. A. Komenského za rok 2006 / Pavel Popelka - 2
tab., 9 fot. - [čeština]

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007),
s. 278-297.

Zpráva o činnosti Muzea J. A. Komenského v Uherském Brodě za r. 2006 se věnuje aktuálnímu počtu a zařazení pracovníků, sbírkotvorné činnosti podle jednotlivých sbírek, evidenci nesbírkových předmětů, digitalizaci sbírek, péči o ně a jejich revizi. Dále se zaměřuje na činnost vědeckovýzkumnou, výstavy,

ediční počiny a zachycuje i nové internetové stránky. Zaznamenává účast na zahraničních konferencích, seminářích a školeních a spolupráci muzea s nadací a komeniologickým muzeem v nizozemském Naardenu i s dalšími zahraničními i domácími institucemi. Zprávu uzavírá metodická, oponentská a publikační činnost.

EDICE DÍLA

029

081(Komenský, J.A.):885.0(Komenský, J.A.)

J. A. Komenský - Labyrint světa a ráj srdce : bibliofilie z nakladatelství Bonaventura / Alena Nastoupilová - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s. 75-76.

Stručná informace o bibliofilském vydání Labyrintu světa a ráje srdce J. A. Komenského s ilustracemi Karla Demela. Připojena nahrávka jevištního uvedení díla, které se uskutečnilo před více než dvěma desetiletími. Nahrávka vychází na dvou CD. Bylo vydáno 50 výtisků na holandském papíře ve formátu 32 x 24 cm.

030

081(Komenský, J.A.)

Jan Patočka a kritická edice "J. A. Comenii Opera omnia" / Martin Steiner - 6 pozn. - [čeština]

In: Filosofický časopis - ISSN 0015-1831 [CZ] - Roč. 55, č. 3 (2007), s. 409-411.

Stručná zpráva o ediční činnosti J. Patočky v oblasti komeniologie. V 50. a 60. letech 20. století se podílel na edicích latinských textů Komenského (tyto texty i překládal), které vyšly pod názvy Praeceptor gentium (Vychovatel národů, 1955) a Scholarum reformator pansophicus (Pansofický vychovatel, 1956). K svazku Gentium salutis reparator (Posel míru a blaha národů, 1956) napsal doslov. Byl autorem úvodu k Vybraným spisům J. A. Komenského a doslovu k 1. vydání De rerum humanarum emendatione consultatio catholica (Obecná porada o nápravě věcí lidských). Z politických důvodů se však nesměl zúčastnit prací na vydávání Díla J. A. Komenského v 70. letech.

031

081(Komenský, J.A.):2(Komenský, J.A.)

Johann Amos Comenius, De regula fidei iudicium duplex : herausgegeben und eingeleitet von Hans-Joachim Müller [Jan Amos Komenský, De regula fidei iudicium duplex : vydal a úvod napsal Hans-Joachim Müller] / Martin Steiner - [čeština]

In: Studia comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 180-182.

Recenze na: De regula fidei iudicium duplex / Komenský, Jan Amos - 2. vyd. - Hildesheim : Georg Olms Verlag, 2003.

Recenzovaná publikace byla vydána jako faksimile starších tisků. Recenzent věnuje značnou pozornost původu a kvalitě předloh těchto faksimilí. Přeje si, aby jednotlivé předchozí tisky přetištěných prací Komenského byly porovnány, aby tak mohly být zjištěny jejich odchylky. Předmluvě editora vytýká drobné nesrovnalosti, celkově však jeho práci hodnotí velice kladně a v jeho osobě vidí naději pro budoucnost německé komeniologie.

032

081(Komenský, J.A.):37(Komenský, J.A.)

Opera didactica omnia : variis hucusque occasionibus scripta diversisque locis edita: nunc autem non tantum in unum, ut simul sint, collecta, sed et ultimo conatu in systema unum mechanice constructum redacta [Veškeré didaktické spisy : sepsané až dosud při různých příležitostech a vydané na různých místech: nyní pak nejenom shromážděné do jednoho celku, aby byly pohromadě, nýbrž také uspořádané v závěrečném snažení do jedné mechanicky sestrojené soustavy] / Martin Steiner - [čeština] - Obsahuje bibliografické odkazy: 9

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006), s. 7-8.

Soubor pedagogických spisů, které J. A. Komenský uspořádal r. 1657 v Amsterdamu, tam byl také (asi téhož roku) vydán. Byl rozdělen do čtyř částí podle chronologie vzniku jednotlivých prací (1627 - 1642, 1642 - 1650, 1650 – 1654, poslední část vznikla v Amsterdamu). Uspořádání a grafické zpracování jednotlivých částí, zařazení několika prací jiných autorů, kteří byli Komenskému blízcí, propojení souboru autobiografickými a vysvětlujícími poznámkami.

033

081(Komenský, J.A.):929(Kvačala, J.):070.4

Spolupráce českých učitelů na Moravě s Jánem Kvačalou při vydávání Archivu pro bádání o životě a spisech J. A. Komenského a Veškerých spisů J. A. Komenského / František Hýbl - 26 pozn. - [čeština]

In: Ján Kvačala otec modernej komeniológie : zborník z medzinárodného sympózia v Bratislave v dňoch 13. a 14. septembra 2004 na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského - 1. vyd. - Bratislava : Univerzita Komenského, 2005 - ISBN 80-223-2155-9 [SK] - s. 74-79.

Rozhodnutí o vydávání Veškerých spisů J. A. Komenského a Archivu pro bádání o životě a spisech J. A. Komenského v Ústředním spolku jednot učitelských na Moravě na počátku 20. století. J. Kvačala jako hlavní redaktor obou těchto počinů. Pravidla pro vydávání VSJAK vypracovaná J. Kvačalou, J. Úlehlou a J. V. Novákem. Rozdělení spisů na jednotlivé tematické oddíly. Snaha o zmezinárodnění edice. Svazky vydané od r. 1910 do r. 1915 a po první světové válce. Osobní vztahy mezi J. Kvačalou a jeho spolupracovníky. Zánik edice po úmrtí J. Kvačaly. Problémy s jejím financováním.

FILOZOFIE

034

14(Pešková, J.):929(Pešková, J.)

Kniha věnovaná profesorce Jaroslavě Peškové / Alena Nastoupilová - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s. 69-70.

Stručná informace o sborníku nazvaném "Dary J. Peškové. Rozhovory, které pokračují", který ze svých příspěvků sestavili a posmrtně své učitelce věnovali jako dík za její výuku a lidský přístup její žáci. Rozdělení sborníku na čtyři části: 1) Filozofie a výchova, filozofie výchovy, 2) "Všichni na jednom jevišti světa...", 3) Člověk v dialogu: tělesnost, příroda, domov, tradice, řeč, 4) Prostory setkávání.

035

14(Komenský, J.A.)

Komenského kritická syntéza paradoxních noetických invariant z období "antiky" a každé jiné "modernosti" / Alois Doležel - 7 pozn. - [čeština]

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 251-256.

Zamyšlení nad snahami J. A. Komenského vytvořit na základě starších filozofických proudů novou encyklopedii všech dosud shromážděných znalostí, která by spojila rozum a víru. Autor stati se stručně zmiňuje o filozofech, jejichž dílo nějakým způsobem ovlivnilo Komenského myšlení a dochází k názoru, že

jeho koncepcie vševědy byla zcela originální, předběhla dobu, ve které vznikla, a proto se jeho díla, jako je Pansophiae prodromus a Prima philosophia dočkala kritiky.

036

14(Kvačala, J.):14(Campanella, T.):37(Kvačala, J.):37(Campanella, T.)

Kvačala a Campanella / Dalimír Hajko - [slovenština] - Obsahuje bibliografické odkazy: 8

In: Ján Kvačala otec modernej komeniológie : zborník z medzinárodného sympózia v Bratislave v dňoch 13. a 14. septembra 2004 na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského - 1. vyd. - Bratislava : Univerzita Komenského, 2005 - ISBN 80-223-2155-9 [SK] - s. 61-67.

Celoživotní zájem J. Kvačaly o dílo T. Campanelly (1568 - 1639), kterému věnoval několik vědeckých prací. Campanellovy teologické, filozofické a politické názory v Kvačalově interpretaci. Jejich vliv na životní osudy italského myslitele. Komenského znalost Campanellova díla a jeho vztah k němu, nesporně ovlivněný jeho učitelem J. V. Andreaem. Kvačalovo přesvědčení o originalitě filozofického a pedagogického myšlení J. A. Komenského.

037

14(Komenský, J.A.):37(Komenský, J.A.)

Nový obraz Komenského : o komeniologické koncepci Jana Patočky / Věra Schifferová - 30 pozn. - [čeština]

In: Filosofický časopis - ISSN 0015-1831 [CZ] - Roč. 55, č. 3 (2007), s. 399-407.

Patočka si ve svém přístupu ke Komenskému vymezil dva badatelské okruhy: 1) zkoumání jeho vztahu k některým předchůdcům, např. k M. Kusánskému, F. Baconovi nebo R. Descartesovi, 2) výzkum jeho filozofie výchovy. V ní věnoval pozornost zvláště Komenského snaze o humanizaci člověka. Výchovu a vzdělávání považoval Jan Amos za jediný relevantní prostředek, jak zlepšit stav současné společnosti, z jejíhož labyrintu nenacházel jedinec východisko. Filozofii výchovy spojil s pedagogickou praxí. Tak vytvořil systematickou pedagogiku. I proto patří do dějin filozofie.

038

14(Komenský, J.A.)

Poselství J. A. Komenského současné Evropě : autor úvodní studie a výběru z Komenského spisů: Pavel Floss / Werner Korthaase - [němčina]

In: Studia comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 183-185.

Recenze na: Poselství J. A. Komenského současné Evropě / Floss, Pavel - 1. vyd. - Brno : Soliton, 2005 - 166 s. - ISBN 80-239-6048-2

V rozsáhlé recenzi se její autor věnuje zaměření spisu a vysoce oceňuje jeho aktuálnost, kterou dokládá rozsáhlými citacemi z Flossových komentářů i z díla Komenského. V závěru doporučuje překlad knihy do angličtiny a dalších jazyků, aby byla přístupná širšímu okruhu čtenářů, než jen českým, i když těm je určena primárně.

TEOLOGIE

039

2(Komenský, J.A.):2(Areopagita, D.):14(Komenský, J.A.):14(Areopagita, D.):061.3(Komenský, J.A.)

Andělský svět Jana Amose Komenského a učení Dionysia Areopagity / Martin Koudelka - 21 pozn. - [čeština]

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 84-90.

Porovnání některých aspektů problematiky nauky o tzv. andělském světě ve spisu O nebeské hierarchii Dionysia Areopagity, jednoho z uznávaných církevních Otců, a v příslušné části Obecné porady o nápravě věcí lidských Jana Amose Komenského.

040

2(Komenský, J.A.):885.0(Komenský, J. A.):061.3(Komenský, J.A.)

Citáty z raně církevních Otců v díle J. A. Komenského / Vojtěch Balík - [čeština] - Obsahuje bibliografické odkazy: 29

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 15-31.

Spisy církevních Otců a Bible jako autority pro názory středověkých i raně novověkých autorů. Teorie citování z těchto děl u Komenského a typologie citátů v jeho díle. Tématika citátů, nejčastěji citovaní autoři. Otázky, které bude v této oblasti třeba řešit.

041

22:929.001.5:030

Encyclopaedia Comeniana : Bible kralická / Mirjam Bohatcová - [čeština] - Obsahuje bibliografické odkazy

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s. 18-20.

Pojednání o Bibli kralické z připravované Encyclopaedie Comeniany se zabývá jejím názvem, místem a dobou vzniku i kolektivem pracovníků, který na základě cizojazyčných reformačních biblí přeložil a opatřil komentáři Starý zákon (Nový zákon přeložil J. Blahoslav). Grafická úprava a další jednosvazková vydání této bible. Faksimile šestidílného vydání vydané r. 1995. Prameny a literatura k dalšímu studiu.

042

2(Komenský, J.A.):885.0(Komenský, J. A.):061.3(Komenský, J.A.)

Jan Amos Komenský a Ignatios Antiochejský / Jan Amos Dus - 12 pozn., 1 příl. - [čeština] - Obsahuje bibliografické odkazy: 8

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 36-43.

Autor se zabývá výskytem a typy citací z díla Ignatia Antiochejského ve spisech J. A. Komenského. Dělí je na drobné zmínky a souvislý výklad, který dokazuje, že Komenský Ignatiovo dílo znal nejen ze souborů citátů patristiků. Využíval ho hlavně při polemikách se sociniány, ale i v korespondenci s jejich přívržencem J. L. von Wohlzogenem. Nedořešena je otázka vztahu Komenského k Ignatiovu dílu.

043

2(Komenský, J.A.):14(Komenský, J.A.):061.3(Komenský, J.A.)

Jan Amos Komenský a trinitární nauka Aurelia Augustina / Karel Floss - 10 pozn. - [čeština]

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 44-50.

Nezájem českých teologů o trinitární nauku Aurelia Augustina v průběhu raného novověku. Současná stanoviska vůdčích osobností katolické církve k této otázce. Komeniolog E. Schadel, jeho zájem o nový výklad filozofie I. Kanta a stálá potřeba zdůrazňovat, a to zvláště cizím badatelům, že J. A. Komenský je na tomto poli významnou osobností, protože v mnoha ohledech je Kantovým předchůdcem.

044

2(Komenský, J.A.):14(Komenský, J.A.):061.3(Komenský, J.A.)

Ke vztahu Komenského k Augustinovi / Dagmar Čapková - 13 pozn. - [čeština]

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 51-56.

Stručné porovnání spisů De ordine (O řádu) a De magistro (O učiteli) Aurelia Augustina a některých děl J. A. Komenského, např. Centrum securitatis, Janua rerum a části Obecné porady. Jde zvláště o problematiku života v určitém pevném a ustáleném pořádku, o důležitosti učení a o správné užívání rozumu. Názory obou autorů byly v mnohém souhlasné. Autorka přednášky je proto přesvědčena, že je dokázáno, že Komenský znal dílo sv. Augustina tak dobře, že ve svých spisech opakoval některá jeho vyjádření téměř doslovně.

045

2(Komenský, J.A.):371.671.11

Klaus Gossmann (Hg.) Comenius der Theologe : herausgegeben von Klaus Gossmann unter Mitarbeit von Veit-Jakobus Dieterich (Grundsatztexte zum Studieren, Band 3) [Klaus Gossmann (Sestavovatel): Komenský teolog : sestaveno Klausem Gossmannem za spolupráce Veita-Jakoba Dietericha (základní texty ke studiu, díl 3)] / Werner Korthaase - [němčina]

In: Studia comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 185-187.

Recenze na: Comenius der Theologe Gossmann, Klaus - 1. vyd. - Baltmannsweiler : Schneider Verlag Hohengehren, 2007 - 130 s. - ISBN 978-38340-0331-7

Recenzent se zabývá důvody vzniku tohoto učebního textu a jeho obsahem. Vcelku hodnotí práci kladně, připomíná jen, že u popisu spisu Kšaft umírající matky, Jednoty bratrské chybí ukázka textu. Dále navrhuje, aby byly pro srozumitelnost širšímu okruhu čtenářů tituly jednotlivých děl Komenského přeloženy do angličtiny. Také by měla být uvedena literatura, která k tomuto tématu vznikla (recenzent uvádí studie německé a anglické).

046

2(Komenský, J.A.):929.001.5(Komenský, J.A.)

Petr Zemek, Reformace, protireformace a rozvinutí protireformačního katolictví v Uherském Brodě : křesťanská víra v proměnách času / Josef Hrdlička - 7 pozn. - [čeština]

In: Studia comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 211-215.

Recenze na: Reformace, protireformace a rozvinutí poreformačního katolictví v Uherském Brodě - křesťanská víra v proměnách času Zemek, Petr - 1. vyd. - Uherský Brod : Muzeum J. A. Komenského v Uherském Brodě v nakladatelství František Šalé - ALBERT, 2006 - 508 s., 16 obr. příl. - ISBN 80-7326-093-X

Podrobná recenze zajímavé práce pracovníka Muzea J. A. Komenského v Uherském Brodě, která řeší otázku proměn víry v průběhu delšího časového období v prostředí mikroregionu královského a později poddanského města. Recenzent ji hodnotí velmi kladně, zvláště po stránce metodické a z hlediska znalosti dostupných pramenů. Drobné nedostatky (málo informací o angažování měšťanů ve stavovském povstání a o vztahu k víře konkrétních osob) nesnižují hodnotu díla.

047

2(Komenský, J.A.):14(Komenský, J.A.):061.3(Komenský, J.A.)

Význam studia patristiky pro pochopení kořenů a povahy Komenského díla / Pavel Floss - [čeština] - Obsahuje bibliografické odkazy: 18

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 8-14.

Tematické okruhy, kterým je třeba věnovat pozornost při zkoumání vztahu J. A. Komenského k patristické filozofii. Tomuto výzkumu by měla být věnována zvláštní pozornost, protože jde o problematiku nejen kulturologickou, ale i politickou, o uvědomění si duchovních kořenů evropanství. Jeho chápání totiž ovlivnili patrističtí autoři i Komenský, který se orientoval hlavně na učení Aurelia Augustina, bojoval proti kopernikianismu, descartismu, socinianismu a ateismu. Augustinův model považoval za základ křesťanské filozofie. Cesta k nevšednímu názoru o původu duše.

PEDAGOGIKA

048

37(Komenský, J.A.)

Comenius - panevropská společnost pro kulturu, vzdělávání a vědecko-technickou spolupráci / Alena Nastoupilová - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s. 76.

Stručná informace o existenci (založena 3. 5. 1990 v Praze) společnosti Comenius, jejímž hlavním posláním je vzdělávání. Práce na základě projektů, problematika financování. Péče o vilu Bertramka.

049

37(Komenský, J.A.):14(Komenský, J.A.)

Komenského "pansofie" není jen "vševěda" / Dagmar Čapková - 5 pozn. - [čeština] - Obsahuje bibliografické odkazy: 5

In: Nám i budoucím : muzejní, osvětová a vlastivědná činnost učitelů - 1. vyd. - Přerov : Muzeum Komenského, 2007 - ISBN 978-80-254-0871-1 [CZ] - s. 20-25.

Nesprávný překlad pojmu "pansofie" jako "vševěda". J. A. Komenský chce svou pedagogickou nauku rozšířit kromě filozofie a teologie, jak bylo v jeho době zvykem, na všechno, co člověka obklopuje, na všechny obory lidské činnosti a veškerou kulturu. Škola má přece seznámit žáka se vším, co bude potřebovat v dospělém životě. Už za života Komenského, ale ještě častěji po jeho smrti mnozí učenci toto jeho pojetí nechápali a odsuzovali. Další příčiny jeho nedoceňování a zapomínání v Čechách i za hranicemi. Překlad termínu "pansofie" v 19. a 20. století. Přesný překlad je "všemoudrost".

050

37(Aurelius Augustinus):82-5:061.3(Komenský, J.A.)

Názorné vysvetľovanie ako základný komunikačný fenomén v kázňach sv. Augustína / Róbert Horka - 28 pozn. - [slovenština] - Obsahuje bibliografické odkazy: 10

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 68-74.

Jedním z hlavních pedagogických požadavků kladených na výklad je jeho srozumitelnost. Augustinus Aurelius i J. A. Komenský využívali pro názornost obrazy; Komenský zvláště v učebnici Orbis pictus, Augustin používal obrazné příklady ve svých kázáních. Autor stati to dokumentuje na výkladu prvních vět Evangelia sv. Jana a dokazuje, že Augustin uměl při svém vystoupení tuto problematiku vysvětlit nejen svým nejprostším posluchačům, rolníkům, ale zaujal i ty vzdělanější, kteří znali starověkou klasickou literaturu.

051

37(Komenský, J.A.):37(Bazil, V.)

Podobnosť myšlienok a životných situácií u cirkevného otca Bazila

Vel'kého a J. A. Komenského / Bernadeta Bernáthová - 75 pozn. -

[slovenština]

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 243-251.

J. A. Komenský oživoval ve své pedagogice mnohé názory obsažené v dílech církevních Otců, která dobře znal. Autorka věnuje svůj příspěvek porovnání vybraných pedagogických názorů patristika Bazila Velikého z jeho spisu Povzbuzení mladých a J. A. Komenského. Zaměřila se na oblast osobní svobody každého jedince, všeobecného účelného vzdělávání a morální výuky. Zjistila, že názory na tyto otázky se u obou až překvapivě podobají.

052

37.035.461:37(Komenský, J.A.)(437.6)

Soutěž "Komenský a my" má v roce 2006 své další slovenské kolo : správa z vyhodnotenia 3. ročníka slovenského kola súťaže "Komenský a my" /

Júlia Ivanovičová - [slovenština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006), s. 19-21.

Organizace a vyhodnocení výtvarné a literární části třetího ročníku slovenského kola soutěže "Komenský a my".

053

37(Aurelius Augustinus):37(Komenský, J.A.):061.3(Komenský, J.A.)

Spoločné zásady kresťanského vyučovania u Augustína a Komenského /

Marcela Andoková - 43 pozn. - [slovenština] - Obsahuje bibliografické odkazy:

21

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 57-67.

Porovnání návrhů systému a forem výuky ve školách ve spisu Confessiones Aurelia Augustina a Didactica magna J. A. Komenského. Důraz kladený u obou na srozumitelnost a zajímavost výkladu, který by měl žáky zaujmout a vzbudit v nich touhu po dalším vzdělávání. Potřeba výchovy mladých lidí ke kázni a životu v pravidelném řádu.

054

37.035.461:(437.6):37(Komenský, J.A.)

Správa zo slávnostného vyhodnotenia 4. ročníka slovenského kola súťaže "Komenský a my" / Júlia Ivanovičová - [slovenština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s. 47-48.

Autorka zprávy referuje o slavnostním setkání na katedře pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitře 20. 6. 2007, kde byly předány ceny za nejlepší práce ze 4. ročníku slovenského kola soutěže Komenský a my. Hlavní téma tentokrát znělo: "Příroda a člověk", v literární části psali žáci esej na téma: "Je v škole nuda?" Jména nejlepších soutěžících a porotců.

055

37.01:504

Standard vzdělávání v oboru environmentalistika : výchova a vzdělávání pro trvale udržitelný rozvoj života v České republice (Projekt ESF OP RLZ č. CZ. 04.1. 03/ Vladimír Přívratský, Daniel Battaglia - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006), s. 3-6.

Unie Comenius získala v r. 2006 z Evropské unie finanční zajištění dvouletého vzdělávacího programu "Standard vzdělávání v oboru environmentalistika - výchova a vzdělávání pro trvale udržitelný rozvoj života". Obsah osmi modulů projektu, rozpis úkolů pro první a druhý rok uskutečňování vzdělávacího programu a metody jejich provádění.

056

37.01:504

Standard vzdělávání v oboru environmentalistika : z výzkumné zprávy / Vladimír Přívratský - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s. 16-17.

Zpráva o stavu projektu ESF OP RLZ č. CZ.04.1.03/3.2.15.2/0201 Výchova a vzdělávání pro trvale udržitelný rozvoj života v České republice. Byl uzavřen první ročník tohoto projektu, tedy modul zaměřený na problematiku životního prostředí, ekologie a trvale udržitelného rozvoje. Byl otevřen druhý modul, který se soustřeďuje na konzultace s jednotlivými účastníky kurzu o zpracování

tématu, který si zvolili. Popis akcí a exkurzí, které byly v rámci tohoto ročníku uskutečněny.

057

37.035.461:37(Komenský, J.A.):(437.1)

Stručně o čtvrtém ročníku soutěže Komenský a my v roce 2006 / Jana

Přívratská - 1 příl. - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006), s.16-18.

Stručná zpráva o konání čtvrtého ročníku ústředního kola soutěže "Komenský a my" ve dnech 26.- 28. března 2006 v Brandýse nad Orlicí. Téma soutěže, její výtvarná a literární část, rozdělení věkových kategorií a práce, které byly vyhodnoceny jako nejlepší a odměněny. Plány na další ročník. V příloze je otištěna výsledková listina čtvrtého ročníku soutěže.

058

37(Komenský, J.A.):37(Alexandrijský, K.):2(Komenský, J.A.):2(Alexandrijský, K.):061.3(Komenský, J.A.)

Theologische Offenbarung und pädagogische Ordnung im Werk

"Paidagogos" von Clemens von Alexandria und in der Schrift

"Pampaedia" von Johann Amos Comenius [Teologické zjevení a

pedagogický pořádek v díle "Paidagogos" Klementa Alexandrijského a v

Komenského spisu "Pampaedia"] / Bernhard Josef Stalla - 22 pozn., 4 fot. -

[němčina]

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 91-102.

Autor příspěvku vychází ze stanoviska historické - systematické pedagogiky a snaží se dokázat, že ideje západní kultury na sebe navazují a rozvíjejí se v čase. Komparace názorů K. Alexandrijského a J. A. Komenského na poslání výchovy.

059

37.035.461:37(Komenský, J.A.)

Zpráva o 5. ročníku soutěže a jejím ústředním kole v Brandýse nad Orlicí /

Jana Přívratská - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s.32-39.

Ve zprávě o ústředním kole 5. ročníku soutěže Komenský a my se uvádí datum a místo jeho konání, finanční podpora, která umožnila jeho uskutečnění, témata jednotlivých kategorií, do kterých byli účastníci rozděleni podle věku a nejlepší práce z každé z nich. Připojena je výsledková listina a úvaha autorky zprávy o tématu pro středoškolské studenty, které znělo: "Neztrácí člověk pod tlakem mediálního světa sám sebe, svou představitost a vynalézavost?"

KORESPONDENCE

060

651.7(437.6):929(Kvačala, J.)

Osobnosť Jána Rodomila Kvačalu vo svetle dokumentov nachádzajúcich sa v Archíve literatúry a umenia SNK v Martine / Libor Bernát - 57 pozn. - [slovenština]

In: Ján Kvačala otec modernej komeniológie : zborník z medzinárodného sympózia v Bratislave v dňoch 13. a 14. septembra 2004 na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského - 1. vyd. - Bratislava : Univerzita Komenského, 2005 - ISBN 80-223-2155-9 [SK] - s. 129-139.

Přehledová zpráva o stavu zpracování přijaté korespondence J. Kvačaly v archivu SNK v Martině. Její časový rozsah, počet inventárních jednotek a soupis odesílatelů. Obsah některých dopisů. Pokus o zjištění, s kterými význačnými osobnostmi své doby si Kvačala nedopisoval. Jeho vztah ke Gollově historické škole. Rozpory s některými kolegy na fakultě i s personálem muzeí a knihoven. Kladné i záporné soudy o jeho vystupování i charakteristiky osobnosti.

061

651.7:929(Šmaha, J.):929(Kvačala, J.)

Tri listy Josefa Šmaha Jánovi Kvačalovi / Libor Bernát - 36 pozn., 1 obr. - [slovenština]

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 259-264.

Obsah korespondence komeniologa J. Šmahy s J. Kvačalou na přelomu let 1889 - 1890. Vztah obou badatelů. Jeho ochlazení v souvislosti s vydáváním Veškerých spisů J. A. Komenského. Potřeba dalšího výzkumu v této oblasti.

UMĚNÍ

062

737.2:929(Komenský, J.A.)

Ján Amos Komenský v medailérskej tvorbe / Vladimír Michalička - 4 fot. - [slovenština]

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 256-258.

Stručný přehled autorů medailí J. A. Komenského, kteří tvořili pro slovenské vysoké školy od vzniku Československé republiky do 70. let 20. století. Stručný popis těchto děl.

LITERATURA A JAZYKOVĚDA

063

885.0(Komenský, J.A.):929.001.5(Komenský, J.A.)

Benjamin Kuras. Slepování střepů : Komenského návrat / [Recenzent]

Tomáš Havelka - 6 pozn. - [čeština]

In: Studia comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 204-208.

Recenze na: Slepování střepů. Komenského návrat Kuras, Benjamin - 1.vyd. - Praha : Wald Press, 2007 - 132 s. - ISBN 978-80-903232-8-5

Rozsáhlá recenze knihy esejů publicisty a novináře B. Kurase (původním jménem Miloše Kuraše) hodnotí jeho příspěvek k širšímu poznání života a myšlení J. A. Komenského jako dobrou práci publicistickou, která může vzbudit zájem o Komenského u mnoha lidí. Zároveň však kritizuje svévolnou a mnohde až násilnou aktualizaci jeho myšlenek a značné nepřesnosti některých údajů. Jako pomůcka při odborném studiu komeniologické problematiky se použít nedá.

064

82.01:82.085:929(Blahoslav, J.):061.3(Komenský, J.A.)

Blahoslavův překlad Nového zákona jako ohlas rozhovoru s Augustinem a Jeronýmem / Jiří Just - 42 pozn. - [čeština]

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 75-83.

Jan Blahoslav jako předchůdce Jana Amose Komenského. Jeho zájem o spisy církevních Otců a jejich citace v polemikách. Přístup k překladu Nového zákona, důraz na jeho jasnost, přesnost a estetickou dokonalost. Požadavek na vzdělávání kněží v oblasti řečnictví. Filipika proti misomusům jako obhajoba

řečnictví, které potřebují dobře ovládat zvláště ti, kdo mají i málo vzdělaným posluchačům vysvětlit věroučné nauky. Shoda s názory Aurelia Augustina na tuto problematiku.

065

885.0(Polišenský, J.):929(Komenský, J.A.)

Josef Polišenský a postavy na jevišti jeho dějin / Eva Hahnová, Hans Henning Hahn - [čeština] - Obsahuje bibliografické odkazy: 113

In: Ad honorem Josef Polišenský 1915-2001 - 1. vyd. - Olomouc : Univerzita Palackého - Filozofická fakulta, 2007 - ISBN 978-80-244-1646-5 [CZ] - s. 119-156.

Biografie zaujímají v díle J. Polišenského významné místo. Autoři této studie si vybrali čtyři osobnosti, o nichž psal (J. Jesenského, A. z Valdštejna, J. Casanovu a J. A. Komenského) a prostřednictvím rozboru prací o nich se snažili odpovědět na některé otázky týkající se jeho přístupu k biografické problematice a jejího vývoje v průběhu let, ovlivněného také změnami politické situace. Chtěli také definovat rozdíly mezi Polišenským a jinými autory biografií. Hahnovi bohatě využili komparativní postup i v části věnované Komenskému, v níž uvádějí i zajímavé vyznání osobního vztahu J. Polišenského k této osobnosti.

066

885.0(Komenský, J.A.)

Komenský pod lupou / Tomáš Havelka - [čeština]

In: Česká literatura : časopis pro literární vědu - ISSN 0009-0468 - Roč. 55, č. 5 (2007), s. 742-750.

Recenze na: Zvětšeniny z Komenského : modely a detaily - 1. vyd. - Brno : Host, 2007 - 135 s. - ISBN 978-80-7294-224-4

Nový a v české komeniologii dosud neuplatněný pohled dvou literárních historiků na některé spisy J. A. Komenského, které vznikaly v období let 1612 - 1670, tedy od doby jeho zahraničního studia až do smrti. Recenzent vysoce hodnotí fakt, že autoři našli umělecké prvky i v těch dílech učitele národů, v kterých to určitě nebylo v prvním plánu Komenského (Mapa Moravy). Zkoumání díla Komenského jen z tohoto úhlu pohledu sice lépe osvětluje některé vybrané detaily, ale zároveň je nezasazuje do širšího kontextu. Celkově však jde podle recenzentova názoru o publikaci velice přínosnou.

067

885.0(Komenský, J. A.):807.1:061.3(Komenský, J.A.)

Patristika v latině Komenského / Martin Steiner - [čeština] - Obsahuje bibliografické odkazy: 5

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 32-35.

Slovní zásoba latinského jazyka v díle J. A. Komenského. Jeho prvotní důraz na přesnost a přiléhavost vyjádření, teprve druhotná pozornost je věnována eleganci jazyka. Autorita Bible a spisů církevních Otců. Jednotlivé skupiny výrazů, přejaté z děl patristiků. Přejímky z řečtiny. Změny významu některých termínů v průběhu doby a přístup Komenského k těmto změnám. Jeho vztah k latině patristiků.

068

372.880:2(Komenský, J.A.):37(Komenský, J.A.)

Prezentace dvou nových překladů Komenského do francouzštiny / Martin Steiner - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006), s. 57-58.

Stručná zpráva o prezentaci francouzského překladu dvou spisů J. A. Komenského. Překlad díla Methodus linguarum novissima (Nejnovější metoda jazyků) zajistil a v nakladatelství Librairie Droz v Ženevě vydal Jean-Antoine Caravolas z Kanady. Druhou knihou je Zpráva a naučení o kazatelství, kterou přeložil Daniel Sébastien Larangé pro nakladatelství L' Harmattan v Paříži. U Zprávy jde o vůbec první překlad do cizího jazyka.

069

885.0(Komenský, J.A.):14(Komenský, J.A.)

Zvětšeniny z Komenského Drahomíry a Zdeňka Kožmínových / Hana Bočková - [čeština]

In: Studia comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 201-203.

Recenze na: Zvětšeniny z Komenského. Modely a detaily Kožmínová, Drahomíra - 1. vyd. - Brno : Host - vydavatelství s. r. o., 2007 - 135 s. - ISBN 978-80-7294-224-4

Recenzentka upozorňuje na rozdělení studie Drahomíry (1929 - 2002) a Zdeňka (28. 2. 1925 - 12. 11. 2007) Kožmínových a zvláště na jejich originální přístup k dílu Komenského, které charakterizují jako jednotné, ale zvláštním způsobem rozvrstvené. Dobu jeho vzniku rozdělují na tři období: 1618 - 1628, 1628 - 1641 a 1641 až 1670. V zásadě řeší Komenský stále (i když pokaždé z jiného úhlu

pohledu) otázku lidské existence v "labyrintu" světa, problematiku vzdělávání, které má pomoci zlepšit každého člověka tak, aby mohl splnit svůj životní úkol, problematiku války a míru a nastolení všeobecného porozumění mezi národy.

ŽIVOT A DÍLO

070

929(Blahoslav, J.):030

Encyclopaedia Comeniana : Jan Blahoslav / Dagmar Čapková - [čeština] -

Obsahuje bibliografické odkazy

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s. 20-23.

Heslo z připravované Encyclopaedie Comeniany se věnuje osobnosti, životu a dílu největšího předchůdce J. A. Komenského. Na pozadí jeho životních osudů si všímá jeho jednotlivých spisů, které zasahují do oblasti vzdělávání, hudby, jazykovědy, básnictví i kazatelství. Nepomíjí ani jeho snahy politické, učitelské působení v Ivančicích a celoživotní práci pásaře Jednoty bratrské. Není zanedbán ani jeho přínos pro upevnění náboženského života v Jednotě bratrské, o které se zasloužil jako překladatel Nového zákona a iniciátor překladu celé Bible.

KOMENIOLOGOVÉ, ŽIVOT A DÍLO

071

929(Kvačala, J.)

Ján Kvačala - dieťa dunajskej monarchie a jeho význam pre univerzitu v Tartu/ Karl W. Schwarz - 41 pozn. - [slovenština]

In: Ján Kvačala otec modernej komeniologie : zborník z medzinárodného sympózia v Bratislave v dňoch 13. a 14. septembra 2004 na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského - 1. vyd. - Bratislava : Univerzita Komenského, 2005 - ISBN 80-223-2155-9 [SK] - s. 93-104.

Geografická, náboženská a národnostní situace v Báčce v 60. letech 19. století, kde se v Petrovci r. 1862 narodil J. Kvačala. Evangelictví jako pouto ke slovenštině. Školství (i evangelické) jako prostředek maďarizace. Kvačalovo středoškolské studium v Báčce a vysokoškolské v Bratislavě a v Lipsku, jeho studijní obory. Počátky zájmu o komeniologii a první badatelské úspěchy. Působení na univerzitě v estonském Tartu (Dorpatu) v letech 1893 - 1918 a intenzivní komeniologické bádání, pro které zde měl velmi dobré podmínky. Návrat na Slovensko r. 1920. Výuka na Teologickej vysokej škole v Bratislavě.

072

929(Kvačala, J.):070.4

Ján Kvačala - redaktor, vydavateľ a hlavný autor "Archivu pro bádání o životě a spisech J. A. Komenského" / Jiří Beneš - 42 pozn. - [čeština]

In: Ján Kvačala otec modernej komeniológie : zborník z medzinárodného sympózia v Bratislave v dňoch 13. a 14. septembra 2004 na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského - 1. vyd. - Bratislava : Univerzita Komenského, 2005 - ISBN 80-223-2155-9 [SK] - s. 68-73.

Úlohy a ciele "Archivu pro bádání o životě a spisech J. A. Komenského", jehož hlavním a jediným redaktorem byl J. Kvačala od jeho vzniku v r. 1910 do r. 1930. Původně to měl být sborník. Vztah tohoto periodika (za dvacet let vyšlo dvanáct čísel) k současně vydávaným "Veškerým spisům J. A. Komenského". Podrobná charakteristika Kvačalových redaktorských postupů a upozornění na její klady i zápory. Jeho chování k ostatním přispěvatelům.

073

929(Kvačala, J.)

Ján Kvačala a jeho odkaz pre súčasnosť / Anna Pavlíková - 10 pozn. - [slovenština] - Obsahuje bibliografické odkazy: 6

In: Ján Kvačala otec modernej komeniológie : zborník z medzinárodného sympózia v Bratislave v dňoch 13. a 14. septembra 2004 na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského - 1. vyd. - Bratislava : Univerzita Komenského, 2005 - ISBN 80-223-2155-9 [SK] - s. 161-166.

Shrnutí a stručné hodnotenie Kvačalovy celoživotnej komeniologickej činnosti. Jeho práce o E. D. Jablonském, T. Campanellovi a J. Husovi. Pracovitost a rozsáhlé odborné i jazykové znalosti jsou jeho odkazem pro naši současnost i budoucnost. Jsme mu stále ještě dlužni podrobný výzkum a spravedlivé zhodnocení jeho osobnosti i díla.

074

929(Kvačala, J.):341.215.4(436)(437.6)

Ján Rodomil Kvačala - most medzi Bratislavou a Viedňou / Karl W. Schwarz - 61 pozn. - [slovenština]

In: Ján Kvačala otec modernej komeniológie : zborník z medzinárodného sympózia v Bratislave v dňoch 13. a 14. septembra 2004 na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského - 1. vyd. - Bratislava : Univerzita Komenského, 2005 - ISBN 80-223-2155-9 [SK] - s. 105-115.

V tomto příspěvku zachytil autor počátky i rozvoj Kvačalova vztahu k Vídni jako městu, kde byl 31. 7. 1893 promován doktorem teologie a r. 1905 jmenován čestným členem Společnosti pro dějiny protestantismu i jako důležitému centru jeho badatelských aktivit, zvláště komeniologických. (Ve vídeňské dvorní knihovně objevil několik dosud neznámých autografů Komenského). Jádrem příspěvku však tvoří pokus o zodpovězení otázky, proč J. Kvačala odmítl v r. 1895 místo na vídeňské Katedře praktické teologie. Toto jeho rozhodnutí se dosud nepodařilo zcela uspokojivě vysvětlit. Ve Vídni také Kvačala v r. 1934 zemřel.

075

929(Pešková, J.)

Jaroslava Pešková (20. 3. 1929 Plzeň - 3. 2. 2006 Praha) / Jaroslav Pánek - 1 fot. - [čeština]

In: Český časopis historický : Založen 1895 - ISSN 0862-6111 [CZ] - Roč. 105, č. 2 (2007), s. 517-525.

Nekrolog profesorky J. Peškové (rozené Bělohoubkové). Její rodinný původ, studia na střední škole a na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy (historie, pedagogika, filozofie v letech 1948 - 1952). Asistentura na katedře filozofie FFUK. Seznámení s J. Patočkou a příklon k fenomenologii. Bádání v oblasti filozofického odkazu J. A. Komenského v období normalizace po r. 1969. Osobnost J. Peškové a její učitelské působení. Organizační a řídicí činnost po r. 1989. J. Pešková jako badatelka v oblasti filozofie a autorka vysoce erudovaných filozofických a komeniologických prací. (K nekrologu je připojena výběrová bibliografie z díla J. Peškové).

076

929(Klika, J.)

Josef Klika - učitel, osvětový činovník, muzejník a komeniolog / Jana Uhlířová - 14 pozn. - [čeština]

In: Nám i budoucím : muzejní, osvětová a vlastivědná činnost učitelů - 1. vyd. - Přerov : Muzeum Komenského, 2007 - ISBN 978-80-254-0871-1 [CZ] - s. 32-39.

Původ J. Kliky (27. 1. 1857 - 24. 3. 1906) a jeho celoživotní zájem o přírodní vědy, který zřejmě ovlivnil jeho otec. Učitelské studium (žák G. A. Lindnera) a působení. Jeho sympatie k politice mladočechů, činnost v učitelských organizacích (bojoval proti odnárodňování a katolizaci školy) a práce redaktora v pedagogických časopisech (Paedagogické rozhledy, Česká škola, Paedagogium). Návrh a realizace šestidílného Stručného slovníku

paedagogického. Příprava výstav o školství v Praze a v Paříži a expozice k výročí narození J. A. Komenského v r. 1892. Vznik informativního spisu o Komenského životě a díle.

077

929(Polišenský, J.)

Josef Polišenský - vyvolenec múzy Kleió : ohlédnutí za velkým dílem s důrazem na komeniologii / Jan Kumpere - [čeština]

In: Ad honorem Josef Polišenský 1915 - 2001 - 1. vyd. - Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci - Filozofická fakulta, 2007 - ISBN 978-80-244-1646-5 [CZ] - s. 203-209.

Životní osudy a osobnost J. Polišenského. Jeho tvůrčí metoda, kterou charakterizovalo důsledné zasazování jednotlivých událostí a jejich protagonistů do kontextu hospodářských, politických a sociálních dějů dané doby. Přístup profesora Polišenského k osobnosti a dílu J. A. Komenského. Komeniologie jako jeho celoživotní badatelské téma. Spolupráce se zahraničními komeniology. Jeho dlouholeté pedagogické působení a vztahy mezi ním a jeho posluchači.

078

929(Mátej, J.):929(Kvačala, J.):82-94

Kvačalovská tematika v diele Jozefa Máteja / Vladimír Michalička - 6 pozn. - [slovenština] - Obsahuje bibliografické odkazy: 14

In: Ján Kvačala otec modernej komeniológie : zborník z medzinárodného sympózia v Bratislave v dňoch 13. a 14. septembra 2004 na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského - 1. vyd. - Bratislava : Univerzita Komenského, 2005 - ISBN 80-223-2155-9 [SK] - s. 157-160.

Důvody zájmu J. Máteje o život a komeniologické dílo J. Kvačaly. Jeho kvačalovská biografie s důrazem na práce o J. A. Komenském. Její hodnocení v době vzniku (vyšla r. 1962) a dnes. Návrhy na to, jak dále pokračovat ve výzkumu života a díla J. Kvačaly, kterému stále není věnována zasloužená pozornost.

079

929(Patočka, J.)

Pokus o portrét Jana Patočky / Walter Biemel - 1 pozn. - [čeština]

In: Filosofický časopis - ISSN 0015-1831 [CZ] - Roč. 55, č. 3 (2007), s. 331-335.

Vzpomínky německého profesora filozofie působícího na univerzitě v Mohuči na J. Patočku a na setkávání s ním v Praze a v bývalé Německé spolkové republice. Patočkovy rozsáhlé znalosti z mnoha oborů (matematika, fyzika, literatura, komeniologie, filozofie, hudba, historie, dějiny umění). Laskavý a přátelský vztah k žákům. Patočka jako politik a neústupný obhajovatel pravdy. Vydávání jeho pozůstalosti v Německu.

080

929(Uher, J.)

Prof. dr. Jan Uher a jeho dílo / Tomáš Pasák - 1 fot. - [čeština] - Obsahuje bibliografické odkazy: 6

In: Prof. dr. Jan Uher 1891 - 1942 : vzpomínkové shromáždění k uctění památky prof. dr. Jana Uhra v Pedagogickém muzeu J. A. Komenského v Praze 14. 10. 1992 - 1. vyd. - Praha : Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze, 1992 - ISBN 80-901461-0-4 [CZ] - s. 11-18.

Obsáhlý článek podrobně mapuje život, dílo a osobnost prof. dr. J. Uhra (28.1.1891-27.10.1942). Jeho činnost v učitelských organizacích a v Sokole. Seznámení s filozofií T. G. Masaryka a její vliv na jeho působení a pedagogické spisy. Návštěva USA a Ruska, kritický přístup k současným pedagogickým teoriím. Rozsáhlý rozbor spisu Praxis pietatis J. A. Komenského a příklon ke komeniologii. Odbojová činnost na počátku druhé světové války a zatčení 20.11.1939. Náčrty pedagogických spisů, které vznikly ve vězení. Odsouzení k smrti a poprava.

081

929(Čapková, D.):737.2

Státní vyznamenání pro prof. Dagmar Čapkovou / Předsednictvo UC - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s. 31.

Blahopřání Unie Comenius prof. PhDr. D. Čapkové, DrSc., čestné doktorce Univerzity Komenského v Bratislavě k vyznamenání Medailí Za zásluhy 3. stupně za zásluhy o stát v oblasti vědy. Tuto medaili jí 28. 10. 2007 udělil prezident republiky za celoživotní bádání o životě a díle J. A. Komenského a za šíření jeho myšlenek.

082

929(Bohatcová, M.)

Za Mirjam Bohatcovou (1919 - 2007) / Anežka Baďurová - 6 pozn., 1 fot., 1 příl. - [čeština]

In: Studia Comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 208-241.

Nekrolog M. Bohatcové, rozené Daňkové (28. 6. 1919 - 22. 8. 2007). Její studia na gymnáziu, Univerzitě Karlově a na Knihovnické škole ministerstva školství. Práce v knihovně Národního muzea a v několika ústavech Československé akademie věd. Krátké působení mezi komeniologů v Pedagogickém ústavu ČSAV. Závěr pracovní kariéry (od r. 1972 do r. 1976) v nakladatelství Artia na místě programové redaktorky. Její vědecké publikace z oblasti knihovně a komeniologie. Přednášky z knihovně pro studenty knihovnictví v 90. letech 20. století.

083

929(Pešková, J.)

Za prof. PhDr. Jaroslavou Peškovou, CSc. : osobní vzpomínka / Alena Nastoupilová - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006), s. 52.

Vzpomínka na účast v semináři , který prof. Pešková vypsala pod názvem Dějiny a hodnoty. Diskutovalo se v něm o knize Maxe Schelera Ordo amoris (Řád lásky). Trpělivost a laskavost prof. Peškové často studentům pomohla porozumět obtížnému textu.

084

929(Kvačala, J.)

Život a dielo Jána Kvačalu / Dušan Ondrejovič - [slovenština]

In: Ján Kvačala otec modernej komeniológie : zborník z medzinárodného sympózia v Bratislave v dňoch 13. a 14. septembra 2004 na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského - 1. vyd. - Bratislava : Univerzita Komenského, 2005 - ISBN 80-223-2155-9 [SK] - s. 11-17.

Původ, život a dílo jednoho z největších slovenských komeniologů J. Kvačaly (5.2.1862-9.7.1934). Dětství strávené v Báčce v dnešní Jugoslávii a vysokoškolské studium v Bratislavě a v Německu. Zájem o činnost J. A. Komenského a první práce o něm, ordinace na kněze a kaplanská služba. Působení na evangelickém lyceu v Bratislavě a odchod do estonského Jurjeva (Dorpat, Tartu). Zde (krátce i ve Voroněži) působil do r. 1920. Návrat na Slovensko a práce ve Slovenském národním muzeu v Martině. Odborné práce o

Komenském a Campanellovi, badatelské cesty a přednášky. Spolupráce s českými a zahraničními komeniology, redakce sebraných spisů J. A. Komenského a Archivu pro bádání o životě a díle J. A. Komenského.

KOMENIOLOGICKÝ VÝZKUM

085

929.001.5(Kvačala, J.)

Ján Kvačala a komeniológia v Nemecku / Werner Korthaase - 27 pozn. - [slovenština]

In: Ján Kvačala otec modernej komeniológie : zborník z medzinárodného sympózia v Bratislave v dňoch 13. a 14. septembra 2004 na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského - 1. vyd. - Bratislava : Univerzita Komenského, 2005 - ISBN 80-223-2155-9 [SK] - s. 116-122.

Oživení zájmu o život a dílo J. A. Komenského v Německu po r. 1870. Kvačalova obrana Komenského proti všem, kdo považovali jeho dílo za překonané, v disertaci předložené v r. 1887 na univerzitě v Lipsku pod názvem O filozofii a zvlášť fyzice Jana Amosa Komenského. V r. 1892 potom vyšel Kvačalův životopis Komenského. Jeho autor měl o Komenském takové znalosti, že byl považován za nejpřednějšího komeniologa v Německu i střední Evropě. Postupně z jeho pera vycházely další práce o Komenském i o jeho vnukovi D. E. Jablonském a T. Campanellovi. Velmi řídká spolupráce s vedoucími osobnostmi Německé komeniologické společnosti, i když byl jejím čestným členem. Vydávání Veškerých spisů J. A. Komenského na Moravě a německá reakce na toto rozhodnutí.

086

929.001.5(Komenský, J.A.)

Komenský v Užhorodě / Svatava Chocholová - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006), s. 64-65.

Stručná informace o Užhorodské společnosti české kultury, založené v říjnu r. 1995 a jejích současných komeniologických aktivitách. Ve spolupráci s Kruhem TGM připravuje publikaci o J. A. Komenském a chtěla by umístit jeho pamětní desku v Mukačevě, kde už je ulice Komenského. České centrum v Užhorodě by za podpory Ministerstva zahraničních věcí ČR mělo vzniknout v lednu r. 2007.

087

929.001.5(Komenský, J.A.):902.2

O archeologických vykopávkách na Karmeli / Jiří Waldhauser - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 - Roč. 15, č. 25-26 (2007), s. 13-15.

Stručná souhrnná zpráva o vykopávkách na Karmeli v Mladé Boleslavi, kde už od 14. století stával klášter žebrevých mnichů - minoritů. Poprvé se zde kopalo v r. 1948, podruhé r. 1959. Současný průzkum organizuje Muzeum Mladoboleslavska ve spolupráci se soukromou servisní organizací Archeopro. Byly zde nalezeny zbytky kláštera minoritů ze 14. - 15. století. Klášter se skládal z kostela, pohřebiště a řeholního domu. Od r. 1494 sloužil tento dům Jednotě bratrské. Pod prahem jedné místnosti v prvním poschodí byly nalezeny dvě bedničky s korespondencí biskupa Jednoty, Matouše Konečného, který je zde ukryl před odchodem do exilu. Jedná se o nejcennější nález ze současných vykopávek. Stále však zůstává diskutabilní umístění hrobky pánů z Michalovic, která by se měla nacházet v kostele.

088

929.001.5(Komenský, J.A.)

Pozvánka do Brandýsa nad Orlicí / Tomáš Hubený - 2 fot. - [čeština]

In: Unie Comenius : bulletin - ISSN 1213-1776 [CZ] - Roč. 14, č. 23-24 (2006), s. 65-68.

Informace o činnosti občanského sdružení Brandýs ve světě, které působí v Brandýse nad Orlicí od dubna r. 2001 a nezapomíná na zdejší pobyt J. A. Komenského v letech 1623 - 1625. Každý rok pořádají členové o prvním zářijovém víkendu na památku vzniku Labyrintu světa a ráje srdce, který zde Komenský napsal, festival Brandýské mámení (5. 9. 1865 byl ve městě odhalen pomník Komenského). Program festivalu a podněty pro vznik sochařské výzdoby města. Budování přírodního bludiště, jeho podrobný popis. Obrana proti necitlivému umístění železničního koridoru, který by jedinečné bludiště poničil.

089

929.001.5(Kvačala, J.)

Prínos Jána Kvačalu pre komeniológiu na Slovensku : k otázke záujmu o Jána Kvačalu a jeho komeniologické práce na Slovensku v 20. storočí / Viera Žbirková - 61 pozn. - [slovenština]

In: Ján Kvačala otec modernej komeniológie : zborník z medzinárodného sympózia v Bratislave v dňoch 13. a 14. septembra 2004 na Evanjelickej

bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského - 1. vyd. - Bratislava : Univerzita Komenského, 2005 - ISBN 80-223-2155-9 [SK] - s. 80-92.

Přehledová studie se snaží zachytit a stručně ohodnotit nejdůležitější práce slovenských i českých badatelů, kteří se ve 20. století zabývali životem a dílem (zvláště v oblasti komeniologie) J. Kvačaly.

090

929.001.5(Komenský, J.A.):37(Komenský, J.A.):943.0

Udo Werner, Comenius - Lehrer zweier Welten : eine historische Betrachtung zur Comenius - Rezeption in der deutschen Pädagogik im Zeitraum 1892 - 1942 [Udo Werner, Komenský - učitel dvojího světa :

historická úvaha k recepci Komenského v německé pedagogice v období 1892 - 1942] / Werner Korthaase - [němčina]

In: Studia comeniana et historica - ISSN 0323-2220 - Roč. 37, č. 77-78 (2007), s. 191-195.

Recenze na: Comenius - Lehrer zweier Welten : Eine historische Betrachtung zur Comenius - Rezeption in der deutschen Pädagogik im Zeitraum 1892 - 1942 Werner, Udo - 1. vyd. - Leipzig : Universität Leipzig, Erziehungswissenschaftliche Fakultät, Diss. phil., 2006 - 274 s.

Podrobná kritická recenze disertační práce, která zpracovávala recepci komeniologického bádání v Německu od r. 1892 do r. 1942. Recenzentovi v ní vadí mnoho nepřesností, zvláště však to, že se mladý autor vyhnul vlastnímu studiu archivních dokumentů, ale vycházel jen z literatury publikované k dané problematice. Práce tak vůbec nesplnila to, co se od ní právem očekávalo.

HISTORIE

091

940.2:885.0(Komenský, J.A.)

Komenský - historik / František X. Halas - 16. pozn. - [čeština]

In: Ad honorem Josef Polišenský 1915 - 2001 - 1. vyd. - Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci - Filozofická fakulta, 2007 - ISBN 978-80-244-1646-5 [CZ] - s. 157-167.

Autor vybral několik prací J. A. Komenského, které různým způsobem zpracovávají události českého stavovského povstání a reagují na situaci po jeho porážce (asi do r. 1627, jde o díla Retuňk proti Antikristu, Truchlivý a Historie o těžkých protivěnstvích církve české) a snažil se určit jejich společné i odlišné rysy v rámci díla Jana Amose a porovnat je i s několika dalšími českými

pracemi, které na toto téma současně vytvořili jiní autoři. Došel k názoru, že Komenský využil historii pro podporu vlastních názorů, které byly předem dány. Totéž se týká i Historie o těžkých protivenstvích, jeho "nejhistoričtějšího" díla. To je také rozdíl mezi ním a ostatními autory: ti nejprve vypsali události a potom z nich vyvozovali poučení. V této souvislosti je ovšem třeba uvést také Komenského jazykové mistrovství.

EXCERPOVANÉ SBORNÍKY

I.

Ad honorem Josef Polišíenský 1915-2001 - 1. vyd – Olomouc : Univerzita Palackého - Filozofická fakulta, 2007 - ISBN 978-80-244-1646-5

II-106043

II.

Ján Kvačala otec modernej komeniológie : zborník z medzinárodného sympózia v Bratislave v dňoch 13. a 14. septembra 2004 na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského - 1. vyd.- Bratislava :

Univerzita Komenského, 2005 - ISBN 80-223-2155-9

III.

Nám i budoucím : muzejní, osvětová a vlastivědná činnost učitelů - 1. vyd. – Přerov : Muzeum Komenského, 2007 - ISBN 978-80-254-0871-1

II-105878

IV.

Prof. dr. Jan Uher 1891 - 1942 : vzpomínkové shromáždění k uctění památky prof. dr. Jana Uhra v Pedagogickém muzeu J. A. Komenského v Praze 14. 10. 1992 / Brunnerová, Miroslava - 1. vyd. - Praha : Pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze, 1992 - ISBN 80-901461-0-4

V-18818

JMENNÝ REJSTŘÍK

Ve jmenném rejstříku jsou zahrnuti jak původci (autoři, redaktoři, překladatelé), tak osoby o nichž se pojednává – s výjimkou J. A. Komenského, neboť jeho osoby a díla se do jisté míry týkají všechny zpracované záznamy.

Alexandrinus, Titus Flavius Clemens 058	Bernát, Libor 060, 061
Amerling, Karel Slavoj 018	Bernáthová, Bernadeta 051
Andoková, Marcela 053	Biemel, Walter 079
Augustin 043, 044, 047, 050, 053, 064	Blahoslav, Jan 009, 064, 070
Bacon, Francis 037	Bočková, Hana 069
Baďurová, Anežka 082	Bohatcová, Mirjam 041, 082
Balík, Vojtěch 040	Brunnerová, Miroslava IV
Bartošová, Jana 018	Bůžek, Václav 011
Battaglia, Daniel 055	Campanella, Tommaso 036, 073, 085
Bazil, Veliký 051	Caravolas, Jean Antoine 068
Bečková-Ringesová, Marta 023	Čapková, Dagmar 023, 044, 049, 070, 081
Beneš, Jiří 020, 072	Descartes, René 037
	Dieterich, Veit-Jakobus

045

Doležel, Alois
035

Dus, Jan Amos
042

Floss, Karel
043

Floss, Pavel
038, 047

Gossmann, Klaus
045

Hahn, Hans Henning
065

Hahnová, Eva
065

Hajko, Dalimír
036

Halas, František X.
091

Havelka, Tomáš
063, 066

Hobrlant, Vladimír
027

Horka, Róbert
050

Hrdlička, Josef
046

Hubený, Tomáš
088

Hus, Jan
073

Husserl, Edmund
017

Hýbl, František
026, 033

Chocholová, Svatava
086

Chvatík, Ivan
001

Ignatios Antiochejský
042

Ivanovičová, Júlia
052, 054

Jablonski, Daniel Ernst
003, 073, 085

Jeroným
064

Just, Jiří
064

Klika, Josef
076

Konečný, Matouš
008, 011, 087

Korthaase, Werner
004, 019, 038, 045, 085, 090

Koudelka, Martin
039

Kožmín, Zdeněk
066, 069

Kožmínová, Drahomíra
066, 069

Kumpera, Jan
009, 015, 077

Kuras, Benjamin
063

Kvačala, Ján
033, 036, 060, 061, 071, 072, 073,
074, 078, 084, 085, 089, II

Kyralová, Marie
020

Langerfeld, Karl-Eugen
024

Larangé, Daniel Sébastien
068

Leibniz, Gottfried Wilhelm
003

Lukáš Pražský
009

Malkovská, Lenka
007

Marčukova, Svetlana M.
004

Mátej, Jozef
078

Michalička, Vladimír
062, 078

Müller, Hans-Joachim
031

Náprstek, Vojta
019

Nastoupilová, Alena
029, 034, 048, 083

Nicolaus Cusanus
037

Nikl, Petr
007

Novák, Jan Václav
033

Ondrejovič, Dušan
084

Palouš, Radim
001, 017

Pánek, Jaroslav
003, 016, 075

Pánková, Markéta
008, 010, 019, 022

Pasák, Tomáš
080

Patočka, Jan
001, 017, 030, 037, 079

Pavlíková, Anna
073

Pešková, Jaroslava
034, 075, 083

Polišenský, Josef

065, 077, I

033

Polma, Jiří
021

Večeřová, Dana
025

Popelka, Pavel
028

Waldhauser, Jiří
087

Přívratská, Jana
006, 057, 059

Werner, Udo
090

Přívratský, Vladimír
012, 055, 056

Wohlzogen,von, Johann Ludwig
042

Schadel, Erwin
043

Zemek, Petr
002, 005, 046

Schaller, Klaus
001, 023

Zinzendorf, Mikuláš Ludvík
009

Schifferová, Věra
037

Žbirková, Viera
089

Schwarz, Karl W.
071, 074

Stalla, Bernhard Josef
058

Steiner, Martin
013, 015, 016, 022, 023, 030, 031,
032, 067, 068

Šmaha, Josef
061

Uher, Jan
080, IV

Uhlířová, Jana
076

Úlehla, Josef